

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11), како и врз основа на член 30 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14 и 116/14) министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по географија за IX одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух во посебните училишта и посебните паралелки во основните училишта.

АДАПТИРАНА НАСТАВНА
ПРОГРАМА
ЗА УЧЕНИЦИТЕ СО
ОШТЕТЕН СЛУХ

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

ГЕОГРАФИЈА

IX одделение

Скопје, август 2015

ДЕВЕТГОДИШНО ОСНОВНО
ОБРАЗОВАНИЕ

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО IX ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да стекнува знаења за природните географски карактеристики на Африка, Северна и Јужна Америка, Австралија со Океанија и поларните области Арктик и Антарктик (географска положба, релјеф, клима, хидрографија, растителен и животински свет);
- да се запознае со основните карактеристики на населението на Африка, Северна и Јужна Америка, Австралија со Океанија;
- да се запознае со регионалната поделба на на Африка, Северна и Јужна Америка, Австралија со Океанија;
- да стекнува знаења за природните и социо-географските карактеристики на региите: Северна, Источна, Западна, Централна и Јужна Африка; Северна, Средна и Јужна Америка и Австралија и Океанија;
- да се запознае со државите кои припаѓаат на издвоените региони на континентите Африка, Америка, Австралија со Океанија;
- да стекнува знаења за економско-географските карактеристики на регионите;
- да стекнува знаења за географските карактеристики на поларните области Арктик и Антарктик;
- да се запознае со карактеристичните подрачја од регионите на континентите;
- да ги покажува на географска карта природните географски карактеристики на континентите
- да ги издвојува на карта стопански најразвиените делови на континентите
- да стекнува знаења за елементите кои ја сочинуваат животната средина, факторите загадувачи на животната средина и нејзината заштита.

2. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

I. ТЕМА: ПРИРОДИТЕ ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА АФРИКА 8 часа (5+3)			
Цели	Содржини	Поими*	Методи и активности
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> -да се запознае со местоположбата и големината на континентот Африка; -да ги опишува и посочува на географска карта границите на Африка; -да стекне основни знаења за откривањето на Африка; - да се запознае со релјефот на Африка; -да ја опишува и посочува на географска карта бреговата линија на Африка; - да ги запознае климатските фактори и влијанието врз просторот на Африка; -да се запознае со климатските типови на просторот на Африка; -да умее на карта да ја покажува распространетоста на климатските типови. -да ги запознае хидрографските карактеристики на Африка; - да се оспособи да ги покажува на карта реките, речните сливови и езерата; - да се запознае со значењето на водите, за животот на населението; 	<p>Африка</p> <p>Географска положба, големина и откривање</p> <p>Релјеф и брегова разгранетост</p> <p>Климатски карактеристики</p> <p>Хидрографски карактеристики</p>	<p>континент</p> <p>географска положба</p> <p>гранична линија</p> <p>Суецки Канал</p> <p>Гибраталски Проток</p> <p>планински масиви</p> <p>висорамнини</p> <p>ерг</p> <p>езерска висорамнина</p> <p>тектонски ров</p> <p>климатски типови</p> <p>речна мрежа</p> <p>речни сливови</p> <p>делта</p> <p>водопади</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Користење на физичка карта на Светот и определување на положбата на африканскиот континент; -Користење на физичка карта на Африка за опис на граничната линија; -Набљудување на карта за согледување и опишување на релјефот на Африка; -Користење на Google Earthx и географска карта за согледување на бреговата разгранетост; -Изработка на проект за релјефот преку прибирање на нагледни и пишани материјали; -Користење на географска карта за согледување на распространетоста на климатските типови. -Идентификација на хидрографските објекти на географска карта; -Користење на google earth за визуелно препознавање на хидрографијата на Африка;

III ТЕМА: РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД НА АФРИКА - 14 часа (10+4)

Цели	Содржини	Поими*	Методи и активности
<p>Ученикот/ученичката:</p> <p>-да се запознае со регионалната поделба на Африка;</p> <p>-да се оспособи на карта да ја покажува географската положба на Северна Африка;</p> <p>-да се оспособи на карта да ги покажува државите во Северна Африка;</p> <p>- да се запознае со географските особини на карактеристичните подрачја во Северна Африка (Сахара, Атлас, Нил, Црвено Море);</p> <p>-да се оспособи на карта да ја покажува географската положба на Источна Африка;</p> <p>-да се оспособи на карта да ги покажува државите во Источна Африка;</p> <p>-да се запознае со географските особини на карактеристичните подрачја во Источна Африка (езеро Викторија, езероТана, Бел и Син Нил, Килиманџаро);</p> <p>-да се оспособат на карта да ја покажува географската положба на Јужна Африка;</p> <p>-да се оспособат на карта да ги покажуваат државите во Јужна Африка;</p> <p>- да се запознаат со географските особини на карактеристичните подрачја во Јужна Африка (Намиб, Калахари, Викторини</p>	<p>Северна Африка</p> <p>Преглед на државите во Северна Африка</p> <p>Карактеристични подрачја во Северна Африка</p> <p>Источна Африка</p> <p>Преглед на државите во Источна Африка</p> <p>Карактеристични подрачја во Источна Африка</p> <p>Јужна Африка</p> <p>Преглед на државите во Јужна Африка</p> <p>Карактеристични подрачја во Јужна</p>	<p>Регија</p> <p>Држава</p> <p>Џамахирија</p> <p>Кралство</p> <p>Сахара</p> <p>оази</p> <p>Атлас</p> <p>Нил</p> <p>Црвено Море</p> <p>Викторија</p> <p>Бел и Син Нил</p> <p>вулкански езера</p> <p>Килиманџаро</p> <p>Пустината Намиб</p> <p>Калахари</p> <p>Викториини водопади</p> <p>морски струи</p>	<p>-Разгледување на тематска карта за регионалната поделба на Африка <i>Северна Африка</i> (Египет, Судан, Либија, Тунис, Алжир, Мароко, Западна Сахара, Мавританија);</p> <p>- Изработка на постер за географските карактеристики на поважните држави во Северна Африка;</p> <p>-Разгледување на пишани и видео материјали за карактеристичните подрачја во Северна Африка;</p> <p>-Изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Северна Африка; Источна Африка (Етиопија, Еритреја,Џибути, Сомалија, Кенија, Уганда, Руанда,Бурунди, Танзанија, Мадагаскар, Комори,Мајоте, Маврициус, Реинион, Сејшелски Острови)</p> <p>-Разгледување на пишани и видеоматеријали за карактеристичните подрачја во Источна Африка;</p> <p>-Изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Источна Африка. Јужна Африка (Мозамбик, Малави, Замбија,Зимбабве, Боцвана, Намибија, ЈАР, Лесото,Свазиленд);</p> <p>-Изработка на постер за географските карактеристики на поважните држави</p>

<p>водопади, Островот Мадагаскар)</p> <p>-да се оспособи на карта да ја покажува географската положба на Централна Африка;</p> <p>-да се оспособи на карта да ги покажува државите во Централна Африка;</p> <p>-да се запознае со географските особини на карактеристичните подрачја во Централна Африка (басенот на реката Конго, езерото Чад);</p> <p>-да се оспособи на карта да ја покажува географската положба на Западна Африка;</p> <p>-да се оспособи на карта да ги покажува државите во Западна Африка;</p> <p>-да се запознае со географските особини на карактеристичните подрачја во Западна Африка (Гвинејски Залив, Камерунски Планини, реката Нигер).</p>	<p>Африка</p> <p>Централна Африка</p> <p>Преглед на државите во Централна Африка</p> <p>Карактеристични подрачја во Централна Африка</p> <p>Западна Африка</p> <p>Преглед на државите во Западна Африка</p> <p>Карактеристични подрачја во Западна Африка</p>	<p>Мадагаскар</p> <p>Конго</p> <p>екваторска прашума</p> <p>савана</p> <p>маниока</p> <p>каучуково дрво</p> <p>Гвинејски Залив</p> <p>Камерунски Планини</p> <p>Нигер</p> <p>Волта</p> <p>Гвинејска топла струја</p>	<p>во Јужна Африка;</p> <p>-Разгледување на пишани и видеоматеријали за карактеристичните подрачја во Јужна Африка;</p> <p>-Изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Јужна Африка.</p> <p>Централна Африка (Чад, ЦАР, Камерун, Екваторска Гвинеја, Сао Томе и Принсое, Габон, Конго, ДР Конго, Ангола, Св. Елена);</p> <p>-Изработка на постер за географските карактеристики на поважните држави во Централна Африка;</p> <p>-Разгледување на пишани и видеоматеријали за карактеристичните подрачја во Централна Африка;</p> <p>-Изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Централна Африка; Западна Африка (Сенегал, Гамбија, Кап Верде острови, Гвинеја Бисао, Гвинеја, Сиера Леоне, Либерија, Мали, Буркина Фасо, Гана, Того, Бенин, Нигер, Нигерија, Брегот на Слоновата Коска)</p> <p>-Изработка на постер за географските карактеристики на поважните држави во Западна Африка;</p>
---	---	--	---

			<p>-Разгледување на пишани и видеоматеријали за карактеристичните подрачја во Западна Африка;</p> <p>- Изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Западна Африка.</p>
--	--	--	--

IV ТЕМА: ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА СЕВЕРНА АМЕРИКА - 8 часа (5+3)			
Цели	Содржини	Поими*	Методи и активности
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознае со местоположбата на Северна Америка и нејзината големина; - да стекне сознанија за откривањето на Северна Америка; - да се оспособи на карта да ја покажува релјефната структура на Северна Америка; - да се оспособи на карта да ја покажува бреговата линија на Северна Америка; - да стекнува знаења за климатските фактори и влијанието врз просторот на Северна Америка; - да се здобие со основни познавања за хидрографските особини на Северна Америка; 	<p>Северна Америка</p> <p>Географска положба, големина и откривање</p> <p>Релјеф и брегова разгранетост</p> <p>Хидрографски карактеристики</p>	<p>Канадски Штит</p> <p>Карпести Планини</p> <p>Апалачки Планини</p> <p>висорамнини</p> <p>лагуни</p> <p>климатски типови</p> <p>торнадо</p> <p>слив</p> <p>канални</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Користење на физичка карта на Светот и определување на положбата на Северна Америка; - Набљудување на карта за согледување и опишување на релјефот на Северна Америка; - Користење на google earth и географска карта за согледување на бреговата разгранетост; - Користење на ЦД за опишување на бреговата линија на Северна Америка; - Изработка на проект за релјефот преку прибирање на нагледни и пишани материјали;

<p>- да умее на карта да ги покаже реките, речните сливови и езера на Северна Америка;</p> <p>- да умее да го препознава на карта распостранувањето на растителниот свет;</p> <p>- да се запозна со карактеристиките на животинскиот свет на Северна Америка.</p>	<p>Климатски одлики</p> <p>Растителен и животински свет</p>	<p>брана</p> <p>делта</p> <p>тундра</p> <p>четинарски шуми</p> <p>листопадни шуми</p> <p>прерии</p> <p>стеги</p>	<p>- Користење на географска карта за согледување на распостранетоста на климатските типови;</p> <p>- Прибирање на материјали за последиците од торнадото;</p> <p>-идентификација на хидрографските објекти на географска карта;</p> <p>-Користење на google earth за визуелно препознавање на хидрографијата на Северна Америка;</p> <p>-Користење на тематска карта за осознавање на распостранетоста на растителниот свет на Северна Америка;</p> <p>-Разговор за карактеристиките на животинскиот свет на Северна Америка.</p>
---	---	--	--

V ТЕМА: ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЈУЖНА АМЕРИКА - 8 часа (5+3)

Цели	Содржини	Поими*	Методи и активности
<p>Ученикот/ученичката:</p> <p>- да се запознае со местоположбата на Јужна Америка и нејзината големина;</p> <p>-да стекне сознанија за откривањето на Јужна Америка;</p> <p>- да умее на карта да ја покаже релјефната структура на Јужна Америка;</p> <p>- да се оспособи на карта да ја покаже</p>	<p>Јужна Америка</p> <p>Географска положба, големина и откривање</p>	<p>Бразилска Висорамнина</p> <p>Амазон</p> <p>Анди</p> <p>пустини</p>	<p>- Користење на физичка карта на Светот и определување на положбата на Јужна Америка;</p> <p>-Набљудување на карта за согледување и опишување на релјефот на Јужна Америка;</p> <p>- Користење на google earth и</p>

<p>бреговата линија на Јужна Америка;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ознае за климатските фактори и влијанието врз просторот на Јужна Америка; - да стекнува основни познавања за хидрографските особини на Јужна Америка; - да умее на карта да ги покаже реките, речните сливови и езерата на Јужна Америка; - да умее да го препознава на карта распостранувањето на растителниот свет; - да се запознае со животинскиот свет на Јужна Америка. 	<p>Релјеф и брегова разгранетост</p> <p>Климатски одлики</p> <p>Хидрографски карактеристики</p> <p>Растителен и животински свет</p>	<p>Атакама</p> <p>лагуни</p> <p>климатски типови</p> <p>тропски шуми</p> <p>савани</p> <p>пасишта</p> <p>стеги</p>	<p>географска карта за согледување на бреговата разгранетост;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користење на ЦД за опишување на бреговата линија на Јужна Америка; - Изработка на проект за релјефот преку прибирање на нагледни и пишани материјали; - Користење на географска карта за согледување на распространетоста на климатските типови; - Идентификација на хидрографските објекти на географска карта; - Користење на google earth за визуелно препознавање на хидрографијата на Јужна Америка; - Користење на тематска карта за осознавање на распространетоста на растителниот свет на Јужна Америка.
--	---	--	--

VI ТЕМА: НАСЕЛЕНИЕ И РЕГИОНАЛНА ПОДЕЛБА НА АМЕРИКА -15 часа (10+5)

Цели	Содржини	Поими	Методи и активности
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги запознава некои од основните карактеристики на населението на Америка; - да се запознава со регионалната поделба на Америка; - да се оспособи на карта да ги покажува државите во Северна Америка; - да ги осознае основните географски карактеристики на Соединетите Американски Држави; - да ги осознае основните географски карактеристики на Канада; - да се запознае со поважните особини на карактеристичните подрачја во Америка (Карпести Планини, Големите Езера, Градски агломерации: Бостон, Њујорк, Филадельфија, Торонто, Вашингтон); - да се оспособи на карта да ги покажува државите во Централна Америка; - да се оспособи да ги препознава основните географски карактеристични на карактеристичните подрачја во Централна Америка (Мексикански Залив, Панамски Канал, Вулканска Област, Антили, Кариби) - да се оспособи на карта да ги покажува државите во Јужна Америка; 	<p>Карактеристики на населението во Америка</p> <p>Регионална поделба на Америка</p> <p>Северна Америка</p> <p>Географија на Соединетите Американски Држави</p> <p>Географија на Канада</p> <p>Карактеристични подрачја во Северна Америка</p> <p>Централна (Средна) Америка</p> <p>Преглед на државите во Централна Америка</p> <p>Карактеристични подрачја во Централна Америка</p> <p>Јужна Америка</p> <p>Преглед на државите во Јужна Америка</p> <p>Географија на Бразил</p>	<p>бројно движење</p> <p>природен прираст</p> <p>имиграција</p> <p>емиграција</p> <p>регија</p> <p>Федерална држава</p> <p>округ</p> <p>Мексикански Залив</p> <p>Панамски Канал</p> <p>вулканска област</p> <p>Антили</p> <p>Кариби</p> <p>приморски земји</p> <p>континентални земји</p> <p>Анди</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Користење на тематска карта за демографските карактеристики на Америка; - Набљудување на тематски карти за густината, природниот прираст, народите и јазиците во Америка; - Разгледување на фотографии за сличностите и разликите помеѓу различните народи во Америка (Мулати, Местици, Креоли, Замбоси); - разгледување на тематска карта за регионалната поделба на Америка; - Изработка на тематски карти за разместеноста на енергетските потенцијали на Америка; - Прибирање на фотографии, графикони и др. нагледен материјал за најразвиените индустриски гранки и користење на Google Earth - прибирање на визуелни материјали за издвоените карактеристични подрачја; - разговор за географските карактеристики на карактеристичните подрачја и нивното значење. Континентално- островски земји (Мексико, Гватемала, Белисе, Ел Салвадор, Хондурас, Никарагва, Костарика, Панама). Островски земји Бахами, Куба, Јамајка, Доминиканска Република, Хаити, Порторико, Хаваи, Хондурас, Тринидад и Тобаго. Континентални држави: Боливија и

<p>- да се запознае со покарактеристичните географски карактеристики на Бразил и Аргентина</p> <p>- да се оспособи да ги препознава основните географски карактеристики и карактеристичните подрачја во Јужна Америка (Анди, Амазонија, Гран Чако, Патагонија).</p>	<p>и Аргентина;</p> <p>Карактеристични подрачја во Јужна Америка</p>	<p>Атакама</p> <p>Ла Плата</p>	<p>Парагвај Приморски држави: Колумбија, Еквадор, Перу, Чиле, Венецуела, Гвајана, Суринам, Фр. Гвајана, Уругвај Бразил и Аргентина).</p> <p>- изработка на постер за географските карактеристики на Бразил и Аргентина;</p> <p>- прибирање на материјали за карактеристичните подрачја на Ј.Америка</p>
---	--	--------------------------------	--

VII ТЕМА: ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА АВСТРАЛИЈА СО ОКЕАНИЈА 5 часа (3+2)			
Цели	Содржини	Поими	Методи и активности
<p>Ученикот/ученичката:</p> <p>- да се запознае со местоположбата на Австралија;</p> <p>- да се оспособи да ја посочува бреговата линија на Австралија;</p> <p>- да умее да ја посочува релјефната структура на Австралија;</p> <p>- да стекнува знаења за климатските фактори во Австралија;</p> <p>- да умее да го препознаваат на карта распостранувањето на вегетациските зони</p> <p>- да се здобие со основни знаења за хидрографските особини на Австралија;</p> <p>- да умее на карта да ги покаже реките, речните сливови и езера на Австралија;</p> <p>- да се здобие со основни познавања за растителниот и животинскиот свет на Австралија;</p> <p>- да стекне основни сознанија за карактеристиките на населението во</p>	<p>Австралија</p> <p>Природно-географски и социо-економски одлики</p>	<p>корален гребен</p> <p>спруд</p> <p>еукалиптус</p> <p>Кенгур</p> <p>Динго</p> <p>Коала</p> <p>Ему</p> <p>Тасманија</p> <p>Ерово Езеро</p> <p>Аборицини</p>	<p>-Набљудување и користење на физичка карта на Австралија;</p> <p>-Користење на географска карта и Google Earth за визуелно согледување на бреговата разгранетост;</p> <p>- Користење на географска карта и согледување на географската распространетост на климатско-вегетациските зони во Австралија;</p> <p>- Изработка на климатско-вегетациска карта на Австралија;</p> <p>- Собирање и групирање на материјали за специфичностите на растителниот и животинскиот свет на Австралија.</p> <p>- Користење на тематска карта за демографските карактеристики на Австралија;</p> <p>- Разгледување на тематска карта за стопанските карактеристики на Австралија;</p> <p>- Изработка на постер за стопанството на Австралија.</p>

<p>Австралија; - да се здобие со основни знаења за главните стопански гранки во Австралија; - да умее на карта да ги издвои стопански најразвиените делови од Австралија;</p> <p>- да се стекне со основни познавања за Природно-географските карактеристики на Океанија - да се здобие со основни познавања за социо-економските карактеристики на Океанија; - да се запознае со регионалната поделба на Австралија и Океанија;</p>	<p>Океанија - географски одлики</p> <p>Регионална поделба и преглед по држави</p>	<p>Мавританци</p> <p>корални острови</p> <p>Микронезија</p> <p>Меланезија</p> <p>Полинезија</p>	<p>-Разгледување на тематска карта за регионалната поделба на Австралија; -Разгледување на тематска карта за регионалната поделба на Океанија; Австралиски Сојуз, Кокосови Острови, Божиќни Острови, Норфолк, Нов Зеланд Меланезија: Папуа Нова Гвинеја, Соломонови Острови, Нова Каледонија, Вануату, Фиџи Микронезија: Гуам, Северни Марјански Острови, Микронезија, Палау, Маршалски Острови, Енен Киа, Науру, Кирибати Полинезија: Тонга, Западна Самоа, Источна Самоа, Тувалу, Волис и Фотуна, Токела, Кукови Острови, Ниуе, Француска Полинезија, Питкерн, Џонстоун, Мидвеи</p>
--	---	---	--

VIII ТЕМА: ПОЛАРНИ ОБЛАСТИ – 3 часа (2+1)

Цели	Содржини	Поими	Методи и активности
<p>Ученикот/ученичката: - да се запознае со местоположбата на Арктикот и Антарктикот; - да знае да ги именува поимите Северен и Јужен Пол; - да ја запознае географската положба на поларните области; - да ги разликува Арктик и Антарктик; - да ги препознае причините за појавата на екстремно студената поларна клима; - да се запознае со растителниот и животинскиот свет на половите;</p>	<p>Арктик (Северен Пол)</p> <p>Географски карактеристики</p> <p>Антарктик (Јужен Пол)</p> <p>Географски карактеристики</p>	<p>Арктик</p> <p>поларна мечка</p> <p>Ескимии</p> <p>Антарктик</p> <p>Пингвини</p>	<p>- Користење на физичка карта на Арктикот, Антарктикот и Светот; - Користење на географска карта и Google Earth за визуелно согледување на поларните области; - Анализа на стопанска карта за разместеноста и густината на стопанските гранки; - Разгледување на слајдови,</p>

- да се поттикнува на заклучок за можностите за населување на поларните области.			илустрации и прикази за експедициите на Арктик и Антарктик.
--	--	--	---

IX ТЕМА: ЕЛЕМЕНТИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА– 8 часа (6+2)

Цели	Содржини	Поими	Методи и активности
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се оспособи да ги препознава природните елементи на животната средина; - да ги запознае антропогените елементи на животната средина; - да ги препознава облиците на загадување на животната средина и изворите на загадување; -да се запознае како настануваат изворите на загадување во животната средина; - да препознава начини за заштита на природните компоненти на животната средина. 	<ul style="list-style-type: none"> Природни елементи на животната средина Антропогени елементи на животната средина Загадување и заштита на животната средина Загадување на воздухот и водите Загадување на земјиштето Загадување на растителниот и животинскиот свет 	<ul style="list-style-type: none"> заштита загадување отпадни води кисел дожд 	<ul style="list-style-type: none"> -Набљудување на природната средина со сите елементи; -Изработка на колекција од различни видови почви. -Опишување на растителниот и животинскиот свет од местото на живеење и примери од други области и континенти; -Прибирање на податоци за демографските карактеристики на населението од Интернет. -Разгледување на тематски карти за стопанските гранки; земјоделие, индустрија, сообраќај, трговија и туризам. -Прибирање на податоци од Интернет и подготовка на ЦД и постер за глобалното загревање и загадување на воздухот загадување и заштита на водите, почвите и растителниот и животинскиот свет.

3. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Во наставната програма е дадено ориентационо планирање на наставните часови по наставни теми и целини. Сепак, наставниците треба самостојно да го планираат фондот на часовите за наставата по географија во зависност од динамиката во реализацијата на наставната програма. Исто така наставниците треба да направат селекција и систематизирање на основните факти и описи, а да избегнуваат оптоварување со непотребни факти, податоци и информации. Именувањето на државите, регионите треба да бидат споменати, посочени на географска карта, но не е потребно да бидат обврзувачки за усвојување од страна на учениците во толкав број.

Составот на учениците во паралелките е изразито хетероген заради што наставникот треба да практикува строго диференциран и индивидуализира пристап во рамките на реализацијата на наставата. Ваквиот приод е во функција на индивидуалните специфични потреби што секако ќе резултира со развивање на индивидуалните потенцијали и максимални академски постигнувања на учениците со оштетен слух.

Во контекст на ова наставниците кои ја реализираат наставата треба да;

- при изготвувањето на планирањето да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка (доколку индивидуалните карактеристики, можности и способности на учениците во паралелката го дозволува тоа)
- За учениците чиј степен и попреченост не дозволува следење на планираните цели, содржини и активности, наставникот треба да планира парцијална партиципација во рамките на целите, содржините и активностите кои се реализираат во паралелката.
- доколку видот и степенот на попреченост е многу сериозен наставникот пристапува кон изготвување на интерен индивидуален образовен план.

Природата на оштетувањето преферира користење на мултимедијлни приоди за визуелно претставување на содржините. При обраќањето ваго е да се избегнува вртење со грб кон учениците. Посебно за оние ученици кои се потпираат на читање од уста. Како метод на комуникација потребно е да се применува тоталната метода на комуникација, што ќе даде соодветно место на користење на знаковниот јзык. На тој начин усвоените нови поими ќе претставуваат надоградување и проширување на веќе стекнатите поими. Интерпретацијата и описите од страна на учениците неопходно е да бидат поттикнувани од страна на наставникот на начин кој одговара на индивидуалните карактеристики на ученикот. Изразувањето може да биде и преку илустративни методи, изработки на шеми, графикони итн. Употребата на имиња и цифрени податоци треба да биде сведена на разумно ниво.

Се препорачува користење на следниве наставни средства:

- учебник избран на ниво на училиште за соодветниот предмет, одобрен од страна на министерот;
- енциклопедии, атласи и сл.;
- Интернет, образовни софтвери;
- списанија;
- аудио-визуелни средства.

Според возраста на учениците како најпродуктивно наставно средство е користењето на физичко-географската карта на Европа и Азија, потоа физичка карта на Светот, користење на политичко-територијана и стопанска карта на Европа и Азија,

користење на тематски карти и илустрации, податоци добиени од Интернет, од Википедија, пребарувачот Google earth, разни ЦД, пример En carta и сл.

4. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и се вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите и сл. (формативно оценување). Исто така, редовно се врши информирање на секој ученик, како и на родителите за напредувањето на ученикот. Оваа компонента е составен дел на планирањето на наставникот за наставата и учењето. Во наставата треба да се осмислуваат активности и за тестирање на постигањата на учениците по обработката на секоја наставна тема. Учениците се оценуваат со бројчана оценка.

5. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови се темели на Нормативот за простор, опрема и наставни средства за деветгодишното основно училиште донесен од страна на министерот за образование и наука со Решение бр. 07-1830/1 од 28.02.2008 година.

6. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по географија за VIII (осмо) одделение може да ја изведува лице кое завршило:

- студии по географија, наставна насока, 7/1 со - дефектолошка дообразба;
- ПА или ВПШ, група историја и географија (кои веќе реализираат настава во основните училишта) со дефектолошка дообразба
- дипломиран дефектолог.

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Адаптираната наставната програма по географија за IX одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух во посебните училишта и посебните паралелки во основните училишта, врз основа на утврдената соодветна наставна програма за деветгодишно основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Бр.12-15109/1

22.09.2015 година

Министер

Abdilaqim Ademi

Изготвил: работна група, координатор Ивица Гиевски, раководител на одделение
Контролирал: Трајче Ѓорѓијевски, раководител на одделение
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор